

MONTERING & SKÖTSEL AV MARMORPLATTOR & MARMORMOSAİK

**Gäller Stiltjes marmorplattor och marmormosaiker, inklusive onyxmosaiker.
Läs igenom hela instruktionen innan arbetet påbörjas.**

Marmor är en natursten med naturliga variationer i färg, ådring och struktur. Varje platta är unik, och skillnader mellan plattorna är en del av materialets karaktär. Vissa marmorsorter har ett lugnt och jämnt uttryck, medan andra har tydliga ådringar och stora färgskiftningar.

Marmor kan också ha naturliga märken, mindre porer och variationer i kanterna. Dessa egenskaper ska bedömas utifrån den färdiga, monterade ytan och inte enbart utifrån enskilda plattor.

Viktigt! Marmor ska impregneras både före och efter fogning med Lithofin Stain-Stop.

1. FÖRBEREDELSE OCH MONTERING

- Kontrollera leveransen och planera läggningen innan arbetet påbörjas.
- Blanda plattor eller mosaikark från olika förpackningar för att få en naturlig fördelning av färg- och ådringsvariationerna.
- Gör en provläggning för att kontrollera stenens färgspel, mönster och det slutliga uttrycket.
- Kontrollera att underlaget är stabilt, rent, torrt och lämpligt för natursten.
- Rekommenderad fästmassa: ARDEX X32.
- Beräknad fixåtgång: cirka 3,3 kg/m². Den faktiska åtgången kan variera beroende på underlag, plattstorlek och monteringsförhållanden.
- Alla plattor ska dubbellimmas. Applicera fix på både underlaget och plattans baksida för att säkerställa god täckning. Vid mosaik ska arbetssättet anpassas så att god täckning uppnås utan att fix pressas upp i fogarna.
- Kontrollera att plattorna ligger jämnt och att fogarna får en konsekvent bredd.
- Golvvärmen ska vara avstängd under montering, fogning och ytbehandling.

Särskilt viktigt vid montering av marmormosaik

Alla Stiltjes marmormosaiker är handlimmade. Det innebär att fogbredden mellan mosaikbitarna kan variera något inom och mellan arken. Dessa mindre variationer är naturliga och en del av mosaikens hantverksmässiga karaktär.

Mosaikerna har en given fogbredd genom hur bitarna är placerade på arken. Den ska därför inte ersättas av en generell fogbredd för vanliga marmorplattor.

- Kontrollera arkens placering och mönster innan monteringen påbörjas.
- Montera arken så att fogbredden mellan arken harmonierar med fogbredden inom arken.
- Justera arkens placering under monteringen så att övergångarna blir naturliga och inte bildar synliga rutmönster.
- Ta hänsyn till de små variationerna i de handlimmade arken.
- Bedöm kontinuerligt hela ytan på avstånd för att säkerställa ett sammanhängande och harmoniskt resultat.

Viktigt: Det färdiga resultatet ska upplevas som en sammanhängande mosaikyta där de enskilda arken inte framträder.

Särskilt viktigt för onyxmosaiker

ARDEX X32 påverkar onyxmosaikernas kulör. Onyxens egenskaper gör att fästmassan kan påverka hur färgen upplevs efter montering.

Stiltjes boards och bilder på hemsidan visar onyxmosaikerna monterade med ARDEX X32. Det är alltså detta monterade utseende som presenteras i vårt visningsmaterial.

Enligt Stiltjes rekommendation finns det inget annat fix i ARDEX sortiment som är godkänt för marmor i badrum. Därför ska ARDEX X32 användas även vid montering av våra onyxmosaiker.

Viktigt! Kunden och plattsättaren ska känna till att onyxens kulör kan förändras vid montering. Gör alltid en provmontering med ARDEX X32 och låt provet torka innan hela ytan monteras, så att det färdiga färguttrycket kan bedömas.

2. IMPREGNERING FÖRE FOGNING – OBLIGATORISKT

Marmor ska impregneras före fogning för att minska risken för att fogmassa och fogpigment påverkar stenens yta.

- Låt fixet härda och säkerställ att stenen är ren och helt torr.
- Rekommenderad impregnering: Lithofin MN Stain-Stop eller Lithofin Stain-Stop W.
- Applicera impregneringen jämnt med en ren trasa.
- Arbeta i mindre sektioner och anpassa mängden efter stenens uppsugningsförmåga.
- Torka bort allt överskott innan det torkar på ytan. Ingen impregnering får ligga kvar som en beläggning.
- Undvik att impregneringsmedel samlas i fogarna.
- Låt behandlingen torka ordentligt innan fogningen påbörjas.

Viktigt: Impregneringen före fogning ersätter inte den avslutande impregneringen efter fogning.

3. FOGNING

- Rekommenderad fogmassa: ARDEX G10, fogbredd 1–10 mm.
- Minsta rekommenderade fogbredd för vanliga marmorplattor: 3 mm.
- För marmormosaiker gäller den fogbredd som mosaikarken har. Anpassa fogningen efter mosaikens befintliga fogar och deras naturliga variationer.
- Välj en fogfärg som harmonierar med stenens ton. Undvik mörk fog på ljus marmor, eftersom mörka fogpigment kan påverka stenens utseende och orsaka missfärgningar.
- Stiltje har rekommendationer om fogfärger på hemsidan, men kunden ansvarar för det slutliga valet.
- Gör alltid en provfogning på en mindre yta för att kontrollera hur fogfärgen samspelar med marmorns färg och ådring.
- Arbeta varsamt och se till att fogarna fylls ordentligt.
- Rengör ytan noggrant och avlägsna fogrester innan de torkar fast.
- Undvik kraftig bearbetning eller slipande rengöring som kan skada marmorns yta.

Särskilt viktigt för tumlad marmor – välj fogdjup

Tumlad marmor har mjukt bearbetade kanter som ger stenen dess karaktäristiska uttryck. Fogdjupet påverkar hur tydligt de tumlade kanterna framträder och därmed hur det färdiga golvet upplevs.

Tumlad marmor kan fogas både med en högre fog, där mer av de tumlade kanterna täcks, och med en djupare fog, där kanternas bearbetning framträder tydligare.

- Provfoga alltid en mindre yta innan hela golvet fogas.
- Prova det fogdjup som önskas och bedöm resultatet efter rengöring.
- Bestäm tillsammans med kunden vilken foghöjd som ger önskat utseende.
- När fogdjupet har bestämts ska samma nivå eftersträvas över hela golvet.
- Fogarna ska alltid vara ordentligt fyllda och utförda på ett fackmässigt sätt, oavsett vilken foghöjd som väljs.

Viktigt: Fogdjupet är ett estetiskt val som ska göras före fogning. Det är svårt att ändra när hela golvet väl är färdigfogat.

Även impregnerad marmor kan påverkas av fogpigment. Val av fogfärg, provfogning och varsam rengöring är därför särskilt viktigt.

4. IMPREGNERING EFTER FOGNING – OBLIGATORISKT

Efter fogning ska både marmor och fogar impregneras på nytt för att minska risken för fläckar och underlätta framtida rengöring.

- Låt fogmassan härda och säkerställ att både sten och fogar är helt torra. Räkna med minst cirka 48 timmar efter fogning, beroende på temperatur, luftfuktighet och övriga förhållanden.
- Rengör vid behov och låt ytan torka helt före behandlingen.
- Rekommenderad impregnering: Lithofin MN Stain-Stop eller Lithofin Stain-Stop W.
- Applicera impregneringen jämnt på sten och fogar med en ren trasa.
- Arbeta i mindre sektioner och anpassa mängden efter stenens uppsugningsförmåga.
- Torka bort allt överskott innan det torkar på ytan.
- Gångbar efter cirka 4 timmar.
- Undvik vattenbelastning och kraftigt slitage under de första 48 timmarna.

Beräknad åtgång av Lithofin Stain-Stop: cirka 1 liter per 15 m². Åtgången kan variera beroende på marmorsort, ytfinish och uppsugningsförmåga.

Kontrollera impregneringen med vattentest

När impregneringen har härdat ska ett vattentest utföras.

1. Droppa lite rent vatten på flera olika ställen på den torra marmorytan.
2. Vid fullgod impregnering ska vattnet pärla sig på ytan och inte snabbt sjunka in i stenen.
3. Om vattnet sugs in och stenen mörknar snabbt kan ytterligare impregnering behövas.
4. Låt ytan torka helt innan en eventuell kompletterande behandling utförs.

Viktigt: Marmor kan ha varierande uppsugningsförmåga. Kontrollera därför flera plattor eller delar av mosaiken. Ett godkänt vattentest innebär inte att stenen är helt fläcksäker.

5. GOLVVÄRME OCH SKYDD EFTER MONTERING

- Golvvärmen ska vara avstängd under montering, fogning och impregnering.
- Återstarta inte golvvärmen förrän fix, fog och ytbehandlingar har härdat.
- Höj temperaturen gradvis när golvvärmen återstartas.
- Fäst aldrig tejp direkt på marmorn. Tejps lim kan orsaka missfärgningar eller skador på ytan.
- Om golvet behöver täckas under fortsatt byggarbete ska lämpligt täckmaterial användas.
- Täck inte ytan förrän sten och ytbehandling har torkat ordentligt. Undvik tät övertäckning som stänger inne fukt.

6. SKÖTSEL OCH RENGÖRING

Marmor är känslig för syror och behöver varsam rengöring för att behålla sin naturliga yta.

- Dammsug eller torrmoppa regelbundet för att avlägsna sand och smuts.
- Vid behov kan ytan rengöras med ljummet vatten och stentvål eller Lithofin MN Wash & Clean.
- Använd sparsamt med vatten och undvik att lämna ytan blöt.
- Torka upp spill så snart som möjligt, särskilt vin, kaffe, citrus, vinäger och andra sura eller färgande vätskor.
- Vid grundligare rengöring rekommenderas Lithofin MN Power-Clean.
- Kontrollera impregneringen regelbundet med vattentest. Om vattnet inte längre pärlar sig på ytan och stenen snabbt suger åt sig fukt kan impregneringen behöva förnyas.
- Rengör och torka stenen noggrant före eventuell ny behandling med Lithofin MN Stain-Stop eller Lithofin Stain-Stop W.

Marmor i badrum och dusch

- Skölj bort tvål- och schamporester efter duschen.
- Använd gärna duschskrapa för att minska kvarvarande vatten och avlagringar.
- Rengör regelbundet med stentvål eller Lithofin MN Wash & Clean.
- Använd aldrig vanliga sura kalkborttagningsmedel på marmor.
- Kontrollera regelbundet impregneringen och förnya den vid behov.
- Var uppmärksam på mörka partier som inte torkar eller vita utfällningar vid fogarna, eftersom dessa kan tyda på fuktproblem.

Undvik följande

- Sura rengöringsmedel som ättika, citron och vanliga kalkborttagningsmedel.
- Starka kemikalier och lösningsmedel.
- Slipande rengöringsprodukter och hårda borstar.
- Stora mängder vatten eller långvarig fuktbelastning.

Syror kan orsaka permanenta etsningar och matta fläckar på marmor. Dessa skador kan inte avlägsnas med vanlig rengöring eller impregnering.

VIKTIGT – PRODUKTVAL

Stiltjes rekommenderade produkter ska användas för att vi ska kunna stå bakom det förväntade resultatet av monteringen och behandlingen.

För Stiltjes marmorplattor och marmormosaiker rekommenderar vi:

- Fästmassa: ARDEX X32
- Fogmassa: ARDEX G10
- Fogbredd: Minst 3 mm för vanliga marmorplattor. För marmormosaiker gäller arkens befintliga fogbredd.
- Impregnering före och efter fogning: Lithofin MN Stain-Stop eller Lithofin Stain-Stop W
- Fogfärg: Välj en färg som harmonierar med marmorn och undvik mörk fog på ljus marmor.

För onyxmosaiker gäller särskilt att ARDEX X32 påverkar stenens kulör. Våra boards och bilder på hemsidan visar onyx monterad med detta fix. Kunden och plattsättaren ska därför godkänna det förväntade färguttrycket före montering.

Om kunden eller hantverkaren väljer andra produkter än de Stiltje rekommenderar sker detta på eget ansvar. Stiltje kan då inte bedöma eller säkerställa hur alternativa produkter påverkar stenens utseende, vidhäftning, hållbarhet eller ytbehandling.

Monteringen ska utföras fackmässigt av en plattsättare med erfarenhet av natursten. Följ Stiltjes monteringsanvisning samt produktanvisningarna för de rekommenderade produkterna.